

УДК 342.9
DOI <https://doi.org/10.32782/39221365>

Небитова Н. Ю.,
*аспірант кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ІНСТРУМЕНТИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ДЕРЖАВНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ADMINISTRATIVE AND LEGAL INSTRUMENTS OF INTERACTION BETWEEN THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE AND STATE INSTITUTIONS IN THE FIELD OF COMBATING HUMAN TRAFFICKING

Стаття присвячена розкриттю сутності адміністративно-правових інструментів взаємодії органів Національної поліції України з державними інституціями у сфері протидії торгівлі людьми. Аналіз наявної наукової думки дозволив констатувати, що в основному, фахівці в галузі адміністративного права використовують замість адміністративно-правових інструментів, категорію «адміністративно-правова форма» та «адміністративно-правові методи». Доведено доречність використання категорії «адміністративно-правові інструменти» замість «форм» і «методів» діяльності. Сформовано, що «адміністративно-правові інструменти взаємодії суб'єктів протидії торгівлі людьми», це визначена адміністративно-правовими нормами сукупність засобів і способів практичного втілення повноважень вказаних суб'єктів, направлених на реалізацію спільних дій з метою протидії торгівлі людьми. Також зроблено висновок, що характерним зовнішнім проявом практичної діяльності суб'єктів протидії торгівлі людьми при їх взаємодії є використання адміністративно-правових інструментів взаємодії, де вказана співпраця між органами Національної поліції з державними інституціями у сфері протидії торгівлі людьми складається з: нормотворчої діяльності (укладання спільних документів про співпрацю); участь у реалізації спільних програм та планів (міжнародних, європейських, місцевих); надання та виконання звернень і доручень; інформування один одного (з використанням цифрових технологій або традиційних – поштових); проведення спільних нарад, засідань координаційних груп; узгодження і проведення спільних тактичних та операційних заходів; спільне навчання.

Ключові слова: взаємодія, Національна поліція, адміністративно-правові інструменти, діяльність, державні інституції, співпраця, торгівля людьми, протидія.

The article is devoted to revealing the essence of the administrative and legal instruments of interaction between the National Police and state institutions in the field of combating human trafficking. The analysis of the available scientific opinion made it possible to state that, mainly, specialists in the field of administrative law use the category "administrative-legal form" and "administrative-legal methods" instead of administrative-legal tools. The appropriateness of using "administrative and legal instruments" instead of "forms" and "methods" of activity has been proven. It was established that "administrative and legal instruments of interaction of subjects against human trafficking" is a set of means and methods of practical implementation of the powers of the specified subjects, determined by administrative and legal norms, aimed at the implementation of joint actions with the aim of combating human trafficking. It was also concluded that a characteristic external manifestation of the practical activity of anti-trafficking subjects during their interaction is the use of administrative and legal instruments of interaction, where cooperation between the National Police bodies and state institutions in the field of anti-trafficking consists of: rule-making activities (making joint documents on cooperation); participation in the implementation of joint programs and plans (international, European, local); submission and execution of requests and orders; informing each other (using either digital technologies or traditional postal technologies); holding joint meetings, meetings of coordination groups; coordination and implementation of joint tactical and operational measures; coeducation.

Key words: interaction, National Police, administrative and legal instruments, activity, state institutions, cooperation, human trafficking, counteraction.

Постановка проблеми. Торгівля людьми набуває різних форм. Її феномен полягає у тому, що вона є динамічною та адаптивною

і, як багато інших видів злочинної діяльності, постійно змінною. Тому щоб її подолати необхідно об'єднати зусилля Національної поліції

та всіх інших зацікавлених суб'єктів загалом, у тому числі – з державними інституціями.

Необхідно відзначити, що навіть поверхневий аналіз наявної наукової думки свідчить, що в основному, фахівці в галузі адміністративного права використовують замість адміністративно-правових інструментів, категорію «адміністративно-правова форма» та «адміністративно-правові методи».

Так, наприклад, О. Прокопенко під адміністративно-правовими формами діяльності органів Національної поліції як суб'єкта забезпечення правопорядку в регіоні пропонує розуміти зовнішнє вираження встановленої в нормах адміністративного права сукупності правових та організаційних напрямків діяльності даних органів, які реалізуються шляхом здійснення законодавчо закріплених повноважень задля виконання завдань і функцій із забезпечення правопорядку в регіоні [1, с. 188-189]. А. Русецький під адміністративно-правовими формами взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні розуміє визначений нормами чинного законодавства зовнішній вираз практичної діяльності правоохоронних органів, яка, у свою чергу, спрямована на те, щоб забезпечити ефективну спільну роботу відповідних правоохоронних органів на регіональному рівні задля досягнення конкретної, чітко встановленої мети [2, с. 43]. Крім того, зазначений автор також наголошує, що забезпечення ефективної взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії торгівлі людьми вимагає повного та всебічного дослідження адміністративно-правових форм та методів її здійснення, адже саме окреслені категорії, найбільш змістовно відображають практичні аспекти реалізації будь-якої взаємодії незалежно від сфери суспільних відносин [2, с. 43].

Отже, **метою** статті є розкриття сутності категорії «адміністративно-правові інструменти взаємодії» та обґрунтування необхідності її застосування при окресленні взаємодії органів Національної поліції України з державними інституціями у сфері протидії торгівлі людьми.

Виклад основного матеріалу. У теорії адміністративного права продовжується дискусія щодо змісту й наповнення [3] адміністративно-

правових інструментів. Це зумовлюється тим, що європейські науковці, висвітлюючи практичний бік певної публічної діяльності, позначають її категорією «інструменти», а вітчизняні – «форма». Сучасна адміністративна наука на теренах України поступово відмовляється від використання зазначеної термінології й намагається адаптувати звичні юридичні конструкції з урахуванням зарубіжного досвіду [4, с. 111]. Використання категорій «адміністративні форми» та «адміністративні методи» є застарілим, таким, що не відповідає ані сучасним тенденціям розвитку національного законодавства, ані поглядам європейських вчених на зазначену проблематику [5, с. 174].

На підтвердження того, що європейське право використовує саме категорію «правові інструменти» для окреслення зовнішньої сторони діяльності публічної адміністрації, наведемо приклад. Так, в основному європейському документі у Договорі про заснування Європейської Спільноти вказується, що правовими інструментами Спільноти – є юридичні засоби, якими, згідно з Договором про заснування Європейської Спільноти, можуть користуватися інституції Спільноти для виконання своїх обов'язків, дотримуючись принципу субсидіарності. Розрізняють такі види правових інструментів: постанови (regulations): їх повне й безпосереднє виконання є обов'язковим для всіх країн-членів; директиви (directives): обов'язковим для країн-членів є досягнення визначених результатів; положення директиви треба впровадити в національне законодавство, тож є свобода вибору форм і методів застосування; рішення (decisions): є обов'язковими для тих, кому вони адресовані (державам-членам, комерційним підприємствам або ж окремим особам); рекомендації та думки (recommendations and opinions): необов'язкові декларативні інструменти, які демонструють офіційну позицію інституції [6].

Тобто, як видно із вище зазначеного документа, при розкритті поняття «правові інструменти», як рівнозначний використовують термін «юридичні засоби», які поділяються на: загальнообов'язкові (розповсюджуються на всіх країн-членів); локальні (тільки на тих кому вони адресовані) і необов'язкові (мають рекомендаційний характер).

Отже, на нашу думку, більш вдалим є європейський підхід та використання саме «адміністративно-правові інструменти», замість «форм» і «методів» діяльності. В свою чергу, під «адміністративно-правовими інструментами взаємодії суб'єктів протидії торгівлі людьми» ми розуміємо визначену адміністративно-правовими нормами сукупність засобів і способів практичного втілення повноважень вказаних суб'єктів, направлених на реалізацію спільних дій з метою протидії торгівлі людьми.

Не вдаючись у дискусію, що входить у сукупність засобів і способів діяльності публічної адміністрації, відмітимо, що характерним зовнішнім проявом практичної діяльності суб'єктів протидії торгівлі людьми при їх взаємодії є: 1) нормотворчість (укладання спільних документів про співпрацю); 2) реалізація спільних програм та виконання планів (міжнародних, європейських, місцевих); 3) надання та виконання звернень і доручень; 4) інформування один одного (з використанням цифрових технологій або традиційних – поштових); 5) проведення спільних нарад, засідань координаційних груп; 6) проведення спільних тактичних та операційних заходів; 7) спільне навчання.

Коротко проаналізуємо зазначені адміністративно-правові інструменти взаємодії Національної поліції України з іншими державними інституціями.

Першочергово слід відмітити, що в Україні на відміну від країн-членів ЄС, в жодному нормативно-правовому акті не йде мова про правові інструменти або про адміністративно-правові інструменти взаємодії органів публічної адміністрації. Лише в деяких згадуються окремі форми взаємодії або використовується словосполучення «забезпечує взаємодію» [7], «порядок взаємодії органів охорони державного кордону з уповноваженими державними органами, які надали доручення, визначаються законодавством» [8] тощо.

Найчастіше взаємодія між різними державними органами реалізується шляхом укладання спільних наказів та прийняття інших спільних адміністративно-правових актів (порядку, інструкцій), норми яких спрямовані на те, щоб створити відповідне правове поле для їхньої спільної діяльності [2, с. 43]. Адже, механізми

успішної співпраці повинні базуватися на чіткому розмежуванні відповідних ролей різних залучених суб'єктів.

Прикладом використання нормотворчої діяльності при взаємодії Національної поліції з іншими державними інституціями є спільний наказ Міністерства внутрішніх справ України і Міністерства фінансів України від 13.05.2020 р. № 386/208 «Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України та Міністра фінансів України» [9], який прямо не стосується протидії торгівлі людьми, але визначає механізм електронної інформаційної взаємодії. Даний порядок регулює електронну інформаційну взаємодію між: Міністерством внутрішніх справ України, Державною міграційною службою України, Національною поліцією України, Державною прикордонною службою України, Міністерством фінансів України, Державною податковою службою України, Державною митною службою України, Державною службою фінансового моніторингу України та Державною казначейською службою України.

Своєю чергою, спільний наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства інфраструктури України від 02.03.2020 р. № 204/175 «Про затвердження Порядку взаємодії органів (підрозділів) поліції з підрозділами акціонерного товариства «Українська залізниця»» [10] визначає організацію, напрями та процедуру взаємодії головних управлінь Національної поліції в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві, їх територіальних (відокремлених) підрозділів, з підрозділами акціонерного товариства «Українська залізниця» щодо запобігання, виявлення та припинення правопорушень на об'єктах інфраструктури залізничного транспорту, захисту власності від протиправних посягань.

Тобто, як видно із наведених прикладів, в Україні існує успішна практика щодо укладання адміністративно-правових актів, які встановлюють правовий порядок взаємодії між органами Національної поліції та іншими дер-

жовними інституціями у сфері протидії злочинності. Але щодо взаємодії у протидії торгівлі людьми існують певні нормативні прогалини. Зокрема, на нашу думку, необхідно затвердити Положення про взаємодію Національної поліції з державними та громадськими інституціями у сфері протидії торгівлі людьми.

Наступний адміністративно-правовий інструмент взаємодії, що застосовується Національною поліцією у сфері протидії торгівлі людьми – виконання спільних програм і планів. В основному спільні програми і плани зазначаються у додатку до Державних програм протидії торгівлі людьми. Так, у Додатку 2 до Програми з виконання Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року [11], розписані заходи і способи взаємодії всіх суб'єктів протидії торгівлі людьми, в тому числі і Національної поліції. Наприклад, «проведення державних і регіональних інформаційно-просвітницьких акцій з питань протидії торгівлі людьми для населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, щодо роз'яснення можливих ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми та можливостей отримання постраждалими комплексної допомоги у державних інституціях». На виконання вказаного заходу в м. Хмельницький відбувся обласний етап всеукраїнської інформаційної акції «Лабіринт можливостей», приуроченої Всесвітньому дню боротьби з торгівлею людьми. Арт-інсталяція організована Мінсоцполітики у співпраці з Представництвом МОМ в Україні, Координатором проєктів ОБСЄ в Україні та Національною поліцією України. Акція була покликана привернути увагу громадян до злочину торгівлі людьми та продемонструвати їм усі можливі ризики потрапляння до тенет торгівців людьми у разі прийняття ризикових пропозицій [12].

Окремо зазначимо, що виконання стратегічних програм різного рівня реалізується шляхом реалізації погоджених планів, як правило вони укладаються на рік.

Отже, міжвідомча співпраця при виконанні планів є необхідною умовою успіху будь-якої національної чи місцевої стратегії запобігання торгівлі людьми та боротьби з нею. Вказаний адміністративно-правовий інструмент взаємодії та координації впроваджується на

підставі стратегічних документів, які є політичною основою протидії торгівлі людьми, який потім конкретизується уже в прийнятому спільному плані у якому визначаються: форми і види контролю за їхнім виконанням; способи координації дій усіх відповідних суб'єктів на національному рівні та шляхи сприяння міжнародному співробітництву. При цьому, роль міжвідомчої співпраці не повинна обмежуватися переслідуванням правопорушників, а також повинна охоплювати розробку та координацію заходів з надання допомоги та захисту жертв торгівлі людьми.

Наступний адміністративно-правовий інструмент взаємодії Національної поліції з державними інституціями – направлення звернень і виконання доручень. Особливістю вказаного інструменту є те, що взаємодія між державними установами для його реалізації завжди мають офіційний характер і є формалізованим. Прикладом є доручення Національної поліції до Державної прикордонної служби, направлене у письмовій формі, на фірмовому бланку за підписом відповідного керівника. Окрім того існує ціла процедура подання звернення і отримання відповіді, визначена у Порядку надання Державній прикордонній службі та виконання нею доручень уповноважених державних органів щодо осіб, які перетинають державний кордон, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2013 р. № 280 [8].

Крім того, проведення відносно осіб, щодо яких виконуються доручення, з боку посадових (службових) осіб Державної прикордонної служби України та ініціаторів доручень будь-яких інших дій, не передбачених Порядком, забороняється. Інформація про виконання доручень надається на письмову вимогу суду, прокуратури, органів досудового розслідування та інших органів державної влади (посадових осіб) у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених законодавством України [13].

Також зазначимо, що запитувана сторона надає інформацію на запит запитуючої сторони відповідно до положень прийнятого спільного нормативно-правового акту (наприклад, меморандуму). Запит про надання інформації або допомоги направляється в письмо-

вій формі, якщо немає іншої домовленості. Запитувана сторона виконує такий запит без затримки. Додаткова інформація може бути запитана, якщо вона необхідна для виконання запиту [14].

Отже, виконання окремих доручень і звернень мають офіційний характер та є формалізованим процесом, який дає можливість усім зацікавленим сторонам, а тим більше – Національній поліції ефективно використовувати ресурси один одного для успішного виконання завдань у сфері протидії торгівлі людьми, адже спеціалізація кожного суб'єкта протидії з поєднанням принципу своєчасності дає ефективні результати у подоланні вказаного суспільно-небезпечного явища.

Обмін інформацією, як форма взаємодії та координації полягає у тому, що правоохоронні органи в процесі співпраці повинні постійно передавати одне одному відому їм інформацію, знання якої є важливою умовою для забезпечення ефективної взаємодії та якісного виконання їх спільних завдань. Разом із тим відзначимо, що обмін інформацією може стосуватись: 1) оперативної інформації при здійсненні спільних заходів; 2) інформування громадськості про результати діяльності правоохоронних органів; 3) інформації, яка була виявлена в ході проведення одним із суб'єктів взаємодії [2, с. 44] своєї діяльності.

Уточнимо, що Конвенція про організовану злочинність вимагає від держав-учасниць тісно співпрацювати один з одним з метою підвищення ефективності правоохоронних заходів для боротьби з торгівлею людьми. У цьому ключі на національному рівні повинні бути вжиті заходи для встановлення та / або зміцнення каналів зв'язку між їхніми компетентними органами, а також для полегшення надійного і швидкого обміну інформацією між ними (пункт 1 статті 27) [15].

Взаємне інформування відповідних підрозділів Національної поліції та інших державних інституцій відбувається на підставі або прийнятих нормативно-правових актів (порядків, інструкцій) або на підставі двосторонніх домовленостей (меморандумів, угод) про співпрацю у сфері протидії торгівлі людьми. Так, наприклад, відповідно до затвердженої спільним наказом Міністерства соціальної

політики України та Міністерства внутрішніх справ України від 11.01.2016 р. № 4/5 «Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми», структурний підрозділ Національної поліції «постійно проводить обмін інформацією із відповідальним підрозділом, зокрема, щоквартальну звірку статистичних даних стосовно осіб, які потерпіли від торгівлі людьми, з метою моніторингу та аналізу ситуації щодо торгівлі людьми та організації надання допомоги всім виявленим особам, які постраждали від торгівлі людьми; у робочому порядку постійно надає відповідальному підрозділу інформацію щодо діяльності підрозділу кримінальної поліції для перенаправлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми; інформує у триденний строк за згодою постраждалої особи або її законного представника про виявлення такої особи відповідальний підрозділ, у разі виявлення дитини, постраждалої від торгівлі людьми, – невідкладно інформує службу у справах дітей» [7].

Отже, обмін інформацією є одним з ефективних способів взаємодії між різними суб'єктами протидії торгівлі людьми, якщо він виконується з дотриманням правил захисту інформації.

Окремо зазначимо, що розробляючи різні адміністративно-правові інструменти взаємодії і координації між суб'єктами протидії торгівлі людьми, дуже важливо точно з'ясувати роль кожного з суб'єкта, що бере участь у реалізації стратегії, будь то національної чи місцевої. Так само, питання керівництва та підзвітності потребують вирішення з самого початку такої взаємодії. Для вироблення спільної думки проводяться наради, засідання, консультування в рамках або створених спеціальних координаційних органів або в рамках виконання запланованого плану. Наприклад, в США, у Законі від 2000 року «Про захист жертв торгівлі людьми» передбачається створення Міжвідомчої робочої групи з моніторингу та боротьби з торгівлею людьми [16]. Аналогічна структура створена і в Україні. Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку та протидії торгівлі людьми створена з метою міжгалузевої узгодженої співпраці щодо проведення державної політики з питань протидії торгівлі людьми, зокрема розшуку,

повернення, реабілітації жертв такої торгівлі, яка є постійно діючим консультативно-дорадчим органом, утвореним при Кабінеті Міністрів України. Під час виконання покладених на неї завдань, взаємодіє з органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, а також з міжнародними організаціями та відповідними органами інших держав [17].

Координаційні групи створенні, як в обласних, так і в районних центрах України. Метою створення вказаних структур є удосконалення порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сферах запобігання протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, та протидії торгівлі людьми, який буде здійснюватися шляхом забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання протиправних наслідків та сприяння реалізації прав постраждалих осіб, ефективного та оперативного реагування на факти насильства та торгівлі людьми, надання соціальної допомоги та захисту постраждалим особам [18]. Адже, як показав аналіз, прийнятий Порядок взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2012 р. № 783 визначає механізм взаємодії суб'єктів, при здійсненні ними заходів щодо надання допомоги та захисту осіб, які постраждали від торгівлі людьми. З усіх інших питань взаємодії у протидії торгівлі людьми, на нашу думку, необхідно прийняти Положення про взаємодію Національної поліції у сфері протидії торгівлі людьми, в якому більшу увагу було приділено питанням взаємодії різних суб'єктів по всіх видах протидії торгівлі людьми. Тим більше на це вказувалось в Державній соціальній програмі протидії торгівлі людьми на період до 2020 року «удосконалення процедури взаємодії правоохоронних органів з іншими державними органами влади в частині протидії торгівлі людьми є способом розв'язання проблеми торгівлі людьми та захисту осіб, постраждалих від неї» [11].

Участь представників Національної поліції у спільних нарадах, координаційних групах на загальнодержавному рівні має важливе значення, оскільки практичні підрозділи правоохоронних органів, що є учасниками вза-

ємодії, мають можливість запропонувати власне бачення вирішення проблем у конкретному регіоні, ґрунтуючись саме на практичному досвіді роботи та враховуючи інтереси не лише окремого правоохоронного органу, а й інших правоохоронних органів [2]. Однак, особливістю вказаного адміністративно-правового інструменту є те, що рішення спільних нарад, засідань координаційних груп мають рекомендаційний характер.

Наступний адміністративно-правовий інструмент взаємодії, що становить науковий інтерес цього дослідження, це узгодження і проведення спільних тактичних та операційних заходів у сфері протидії торгівлі людьми. Уточнимо, що підготовка спільних заходів передбачає: здійснення оперативно-розшукових та інших заходів; створення спільних оперативних груп для здійснення необхідних оперативно-розшукових заходів; вивчення можливої тактики дій учасників злочинних угруповань та розроблення відповідних заходів протидії [2] тощо. Так, наприклад, співробітники ГУНП в Чернівецькій області, Департаменту протидії злочинності, пов'язаній з торгівлею людьми, та незаконній міграції НПУ та Служби безпеки України під процесуальним керівництвом Чернівецької обласної прокуратури викрили організовану міжнародну групу, яка нелегально оформляла іноземцям громадянство України. Серед її членів – працівники державної міграційної служби, а також центрів надання адміністративних послуг на території Буковини та Молдови [19].

Отже, цей адміністративно-правовий інструмент можна визначити як активну взаємоузгоджену діяльність уповноважених на те правоохоронних органів, яка направлена на ліквідацію та викорінення торгівлі людьми.

Беззаперечно ефективні заходи боротьби з торгівлею людьми з боку державних органів вимагають добре підготовлених, компетентних співробітників. На необхідність навчання та підготовки також вказувалося Генеральною Асамблеєю, Комісією/Комітетом з прав людини і спеціалізованими органами (наприклад, Резолюція 11/3 Ради ООН з прав людини, присвячена торгівлі людьми, особливо, жінками і дітьми, параграф 3, про підготовку кадрів йде мова в резолюціях Генеральної Асамблеї 63/156

(пункт 1 8), 61/180 (пункт 7), 61/144 (пункт 24), 59/166 (пункт 23) і 58/137 (пункт 5 (b)); і Керівних положеннях ЮНІСЕФ (пункт 23), неодноразово підтверджувалася і документами в області регіональної політики [20].

Підготовка і навчання повинно бути направлено на: зміцнення потенціалу всіх суб'єктів системи протидії торгівлі людьми в справі забезпечення ефективного захисту жертв; зміцнення співпраці між правоохоронними органами і неурядовими організаціями, особливо організаціями, які займаються підтримкою жертв торгівлі людьми. Необхідно проводити оцінку якості підготовки та навчання, після закінчення необхідно проводити моніторинг роботи співробітників, які пройшли підготовку та навчання з питань ефективності їх роботи.

Слід зазначити, що, незважаючи на увагу, яка приділяється цьому питанню, більшою мірою навчання суб'єктів протидії торгівлі людьми залишається в зоні відповідальності громадських організацій і здійснюється за сприяння міжнародних організацій та іноземних донорів у рамках відповідних проєктів. Разом з тим, маємо відмітити і наявність позитивної практики. Наприклад, експертом-консультантом громадської організації «Обласний жіночий інформаційний центр» спільно із

представниками Національної поліції України в 20-ти об'єднаних територіальних громадах провели інформаційно-консультаційні зустрічі щодо участі ОТГ в попередженні та протидії торгівлі людьми. Зустрічі відбувалися в рамках проєкту «Впровадження Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми в умовах децентралізації» підтриманого Координатором проєктів ОБСЄ в Україні [21].

Висновки. Характерним зовнішнім проявом практичної діяльності суб'єктів протидії торгівлі людьми при їхній взаємодії є використання адміністративно-правових інструментів взаємодії, де вказана співпраця між органами Національної поліції з державними інституціями у сфері протидії торгівлі людьми складається з: 1) нормотворчої діяльності (укладання спільних документів про співпрацю); 2) участі у реалізації спільних програм та планів (міжнародних, європейських, місцевих); 3) надання та виконання звернень і доручень; 4) інформування один одного (з використанням цифрових технологій або традиційних – поштових); 5) проведення спільних нарад, засідань координаційних груп; 6) узгодження і проведення спільних тактичних та операційних заходів; 7) спільного навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Прокопенко О. Ю. Адміністративно-правові засади діяльності органів Національної поліції України як суб'єкта забезпечення правопорядку у регіоні : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2017. 410 с.
2. Русецький А. А. Адміністративно-правові форми взаємодії та координації діяльності правоохоронних органів на регіональному рівні. Європейські перспективи, 2018. № 3. С. 42-47.
3. Адміністративне право України. Повний курс. За заг. ред. В. Галунько. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
4. Семіног С. В. Публічний інструментарій адміністративно-правового захисту прав дітей в Україні. Прикарпатський юридичний вісник, 2018. Випуск 2. Том 3. С. 110-115.
5. Патерило І. В. Інструменти діяльності публічної адміністрації: сутність та зміст. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО, 2014. Випуск 27. Том 2. С. 174-178.
6. Глосарій термінів Європейського Союзу. Europa, 2020. URL: http://europa.dovidka.com.ua/p.html#_Toc90362348
7. Про затвердження Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми: наказ Міністерство соціальної політики України і Міністерство внутрішніх справ України від 11.01.2016 р. № 4/5. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0169-16#Text>
8. Про затвердження Порядку надання Державній прикордонній службі та виконання нею доручень уповноважених державних органів щодо осіб, які перетинають державний кордон, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2013 р. № 280. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2013-%D0%BF#Text>
9. Про затвердження Порядку електронної інформаційної взаємодії Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України та Міністра фінансів України

наказ Міністерства внутрішніх справ України і Міністерства фінансів України від 13.05.2020 р. № 386/208. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0446-20#n36>

10. Про затвердження Порядку взаємодії органів (підрозділів) поліції з підрозділами акціонерного товариства «Українська залізниця»: наказ Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства інфраструктури України від 02.03.2020 р. № 204/175. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0386-20#Text>

11. Про затвердження Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 111. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/111-2016-%D0%BF#Text>

12. ТИ НЕ ТОВАР! 30 липня – Всесвітній день протидії торгівлі людьми. Хмельницька обласна державна адміністрація. Офіційне інтернет-представництво, 2018. URL: <https://www.adm-km.gov.ua/?p=42359>

13. Про затвердження Порядку дій уповноважених службових осіб Державної прикордонної служби України в разі виявлення в пунктах пропуску через державний кордон України та контрольних пунктах в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї осіб, стосовно яких надано доручення, та порядку взаємодії органів охорони державного кордону з уповноваженими державними органами, які надали доручення: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2017 р. № 535. Верховна Рада України офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1091-17#n14>

14. Меморандум між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством внутрішніх справ Чорногорії про співробітництво у сфері боротьби зі злочинністю від 13.06.2013 р. Міністерство внутрішніх справ України офіційний сайт. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/MEMORANDUM_mizh_Ministerstvom_vnutrishnih_sprav_Ukraini_ta_Ministerstvom_vnutrishnih_sprav_CHornogorii_pro_spivrobitnictvo_u_sferi_borotbi_zi_zlochinnistyu_.htm

15. Борьба с торговлей людьми. Руководство для парламентариев. Межпарламентский союз и ЮНОДК, 2008. URL: https://www.unodc.org/documents/human-trafficking/Handbook_for_Parliamentarians_Russian_V0983316.pdf

16. Victims of Trafficking and Violence Protection Act of 2000. United Nations, 2000. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/PLAW-106publ386/pdf/PLAW-106publ386.pdf>

17. Положення про Міжвідомчу раду з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку та протидії торгівлі людьми: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 р. № 1087. Кабінет Міністрів України офіційний сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/91244299>

18. Міжвідомча рада з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми. Вінницька міська рада офіційний сайт, 2018. URL: <https://www.vmr.gov.ua/MunicipalInstitutions/Lists/PromotionsAndEvents/ShowNews.aspx?ID=178>

19. Буковинські правоохоронці припинили масштабну схему незаконного перетину державного кордону України. Facebook, 2020. URL: https://www.facebook.com/dbzptl/?ref=page_internal

20. Рекомендуемые принципы и руководящие положения по вопросу о правах человека и торговле людьми. Коментарий. ООН, 2006. URL: https://www.ohchr.org/Documents/Publications/Commentary_Human_Trafficking_ru.pdf

21. Результати громадського моніторингу за виконанням політики протидії торгівлі людьми в Кіровоградській області. Знамянській районній державній адміністрації, 2020. URL: <http://zn.kr-admin.gov.ua/rezultati-gromadskogo-monitoringu>